

A falu és a pénz

Olvastam az egyik napilapban *dr. Utalea* alispán nyilatkozatát arra vonatkozólag, hogy a falu parasztságát fölvilágosító munkával szeretnék meggyőzni a *lei* valódi értékéről. Tudvalévő ugyanis, hogy a falusi nép a leit nem tekinti többnek a régi *egy forintnál* és az eladnivalójának árait ennek arányában szabja meg.

Alkalmam volt a falu hangulatát, kezdve a pénzbejelentéstől egészen mostanáig megfigyelni, láttam azt a bizalmatlanságot, amellyel a bejelentést megtette, épen ezért néhány sorban vázolni akarom az állapotokat, melyeket a beváltás a falun szült.

Mint ahogyan multkori számunkban megírtuk, a falvak két és fél hétig voltak teljesen pénz nélkül. A koronákat bevonták, a leieket pedig nem adták ki elég gyorsan. A falvakban cserekereskedelem folyt, vagy kontóra ment a bevásárlás. Mikor pedig végre kiosztották a leit, csupa nagypénzt adtak vissza. *Száz-leies volt a legkisebb pénznem.* Ennek bizony nem örült senkisémm valami nagyon, márcsak azért sem, mert nem lévén aprópénz, ha valakinek pld. 190 lei járt, *csak százat kapott ki*, a többiről pedig nyugtát adtak. Így aztán egyik-másik ember 60%-os levonással kapta meg a pénzét.

A háboru alatt megzsirosodott paraszti tehát úgy akarja behozni ezt, hogy mindennek 1:2 arányban szabta meg az árát. Alig hiszem tehát, hogy a felvilágosító munkának lesz-e valami foganatja. Mert ma falun *60 lei egy pár nagyobocska csirke, 1 lei egy tojás, a suszter a cipőt félannyi leieért csinálja, mint amennyi koronáért eddig.* Ha az ember az 1:3.50-es aránnyal hozakodik elő, egyszerűen ki-nevetik.

Megkérdeztem egyik-másik paraszttól, hogy miért nem visznek be a városba valamit.

— Mit gondol az ur?! Nem engedjük a bőrünket is lehuzni. A tejet inkább a malacnak adom, legalább jobban hizik tőle. A tojást magam eszem meg, a zöldséget pedig elteszem későbbre, minthogy városi uraknak adjam egypár

A belváros legjobb
szórakozó helye „ZÓNA-KERT” N. Jorga (v. Jókai-u. 15) alatt.
Reggei, tizórás, uzsonna, fatányéros, étlap szerinti étkezés. Friss sör. Fajborok.
Szíves partfo-
gást kérnek: **Hermann és Kocsis** tulajdonosok, Sr. N. Jorga
(volt Jókai-utca) 15. szám.

garasért! Mit, hogy egy lei egy forint hetvenöt? Hát akkor a Jákob miért ad egy leiért csak annyi ecetet, mint régen egy forintért? Ő is azt mondja, hogy egy lei csak egy forint.

Hát kérem szépen, itt a bökkenő. *Azt a bizonyos felvilágosító munkát a falusi boltosoknál kell kezdeni!* Még ki sem volt osztva a lei, még szó sem volt az 1:350-es arányról és a falusi kereskedők rátértek az amugy is használatos forint rendszerre, csak hogy a forint helyett leit kértek. A későbbi 1:350-es arányról tudni sem akarnak. És így csinál a suszter, a szabó, egyszóval mindenki. Erélyes intézkedések kellenének tehát a faluk számára is! Ha a városi kereskedőknek 1:350 arányban kell elfogadniok a leit, miért nem kényszerítik erre a falusit is!? Ellenkező esetben alig hiszem, hogy a parasztot a pénz valódi értékéről fellehelte világosítani. Ha ő drágán vásárol, természetes, hogy drágán is árul.

De nemcsak eldugott falvakban van ez így, hanem a járási székhelyeken, ahol az árak megszabásában szintén önkényesen járnak el. Hogy csak egy példát említsek, a közjegyző 15 leit fizettetett velem egy tizsoros fordításnak a hitelesítéséért, kész volt minden, az ő munkája csak annyiból állott, hogy pár sort irt rá. Az ilyesminek törvényesen megszabott ára van, amely semmi esetre sem lehet 15 lei.

Aztán nagy baj van az aprópénzzel is! Kolozsváron a spekulánsok felváltanak ugyan egy 1000 leiest 80 leiért, falun azonban semmi pénzért nem lehet váltani, legalább ezidő szerint nem. A járási székhelyen egy 20 leies már elég felválthatatlan ahhoz, hogy pénzzel kezében éhenhalhasson az ember. Ha beállít valaki a borbélyhoz, első kérdés, hogy van-e apró. Nincs. Akkor nem lehet nyiratkozni. A helybelieket kontóra szolgálgják ki. Ugyanez a válasz a kávéházban, a gyümölcsárusnál. Hiába van pénz a kezemben, nem kapok semmit.

Többek között az aprópénzhiány is meggátolja a falusiakat abban, hogy egy-egy messzebbfekvő városba élelmi-

WINKLER kávéház Strada N. Jorga
(Jókai-u.) 4 alatt
Reggeli és uzsonnakávé, színházi vacsora;
esténként elsőrendű cigányzene hangversenyez. — Pontos,
figyelmes kiszolgálás.

szert vigyenek eladni. *Az állomásnál ugyanis csak aprópénzért adnak jegyet.* Nem egyszer láttam utasokat lemaradni a vonatról azért, mert nem volt aprópénzük. Sem az utasnak, sem a vasutnak nincs.

Nem tudom tehát, hogy milyen eredménnyel fog járni a falusi néppel szemben való felvilágosító munka. Annyi azonban tény, hogyha az államnak a szívében fekszik a valuta megjavítása, — mivel a paraszt szereti az oktatásban az ábrázoló módszert — juttassa a parasztot olcsó vetőmaghoz, hasson oda, hogy ne kizárólagosan uzsoraárakon szerezhesse be nélkülözhetetlen cikkeit: a *dohányt*, szeszt stb. Akkor aztán meglátja mindenki, a piacon seni lesz drágaság. De amíg a paraszt is csak drágán vásárol, addig *drágán, vagy egyáltalán nem fog árulni...* (f.)

□□□□

□□□□

Őszi hangulat

Füzfapoéták rendszeresen megszokták énekelni az évszakokat, üdvözlő vagy bucsuzó verseket irnak kevéssé eltérő tartalommal. Én prózában írom meg versemet s igyekszem amennyire tudok, eredeti lenni s lehetőleg azok számára ecsetelni a nagy természet haldoklását, akiknek nincs alkalmuk sárga falevelek és elhervadt virágok között taposni s az emeletes házak s az egyforma utcák látványosságai között az ősz beálltát másról észrevenni, mint a hűvöstre változott időről. A nagy természet békés nyugalomra tér. Maholnap már üresen fognak állni a faágak s az utolsó őszi-rózsa is eltűnik. De a nagyvilág forrong. Népek és osztályok állnak harcban egymással. Hadi jelentéseket olvasunk s ismert nevekkel találkozunk. Luck, Vladimir-Volinski, Tarnapol stb. Felejthetetlen emlékek fűződnek hozzájuk. Északon ismét ádáz harc folyik. Az az orosz katona, ki még nem régen a császárság érdekeiért küzdött, most eszméért ontja véréit. A lakosság szenvedése pedig elérte azt a fokot, amelyet az összes eddigi háborúk meg sem közelítenek. Ismerem a népet, csak az imában volt minden vigaszuk. Vajjon imádkoznak-e még annyi sok meg nem hallgatott ima után?!

„**Mercur**“ vegyipari gyár ajánlja békeidőbeli **sárga és fekete kocsikenőcseit és TOWOTTE** savmentesített gépszirját. — Gyár: Kriza-utca 4.